

UNES FLORS MOLT LITERÀRIES AL VOLTANT DE MERCÈ RODOREDA

Antònia Farré i Carme Andrade

Data intervenció: divendres 21 de novembre	Hora: 13.30 – 14.00	Sala Polivalent
--	---------------------	-----------------

El treball que es presenta és un intent de crear dinàmiques al centre que permetin afavorir la convivència a través del respecte i la coneixença de l'altre.

És per això que es marquen dos objectius:

1. Desenvolupar les representacions i actituds positives cap a la diversitat lingüística i cultural.
2. Contribuir en el combat contra l'etnocentrisme intentant treballar pel pluralisme lingüístic i cultural.

Altres objectius de l'activitat són:

1. Respectar l'opinió i l'argumentació de l'altre.
2. Practicar l'argumentació com un aspecte important de l'expressió lliure personal.
3. Crear artísticament flors a partir del treball d'associació d'idees i sentiments.
4. Muntar una exposició al vestíbul de l'institut amb els treballs realitzats al voltant del tema.
5. Valorar el fet plurilingüe a partir de diferents traduccions d'un fragment de l'obra literària d'una autora.

Desenvolupament

Es tracta de construir la biografia de Mercè Rodoreda (desconeguda per l'alumnat) a partir de la pluja d'idees, l'activació de coneixements previs i el guiatge de la professora.

L'organització de l'aula en grups de treball col·laboratiu afavoreix la discussió, la posada en comú i el contrast de les diverses aportacions dels grups i es prenen decisions per poder finalitzar l'activitat. Després de fer la selecció de la informació amb la posada en comú, es va proposar un qüestionari que havien de completar els diversos grups treballant de forma col·laborativa.

Trobar la traducció d'un fragment d'una obra de l'autora en les diverses llengües que parlaven l'alumnat de la classe, va resultar altament motivador per facilitar la comprensió d'algun text de l'autora, ja que l'alumnat el podia llegir en L1. La pàgina web de la Fundació Mercè Rodoreda (<http://www.mercerodoreda.cat/>) ens va conduir a la pàgina del PEN català, d'on vam obtenir un fragment traduït en 29 llengües de la Plaça del Diamant (les llengües de la classe: hindi, francès, anglès, castellà, català, italià, àrab, romanès, búlgar, rus).

Les activitats posteriors van resultar engrescadores per a tot l'alumnat: la descoberta de l'adjectiu a partir de les flors màgiques, musicals, interiors i dramàtiques; l'elaboració de flors d'aquestes característiques amb la col·laboració del Departament de visual i plàstica, el muntatge de l'exposició al vestíbul de l'institut... i fins i tot la participació en un programa de la Ràdio local en què van explicar tot el seu coneixement sobre l'autora i les activitats realitzades.

Avaluació

L'avaluació està més integrada en els processos d'ensenyament-aprenentatge i el propi alumne hi té més protagonisme. Es tractaria de l'avaluació *informativa*, que considera essencial de la pràctica avaluativa aportar informacions a l'alumne per tal de facilitar-li aquelles dades que li puguin ser útils en els processos d'aprenentatge.

Les propostes d'avaluació *informativa*, les entenem com "un procés de comunicació en el context dels intercanvis professorat/ alumnes i entre alumnes a classe" (Cardinet, 1988, Weiss, 1991). Avui entenem l'avaluació com una eina de caràcter formatiu que forma part del procés d'aprenentatge en la mesura que reuneix, recull, analitza dades significatives per tal de poder redreçar, millorar o optimitzar els rendiments escolars entesos com a informacions, però també com a procediments i actituds. Una avaluació en què l'alumnat se senti implicat en el seu procés d'aprenentatge, de recuperació i de millora.

Sternberg (2000) proposa que l'avaluació respongui a tres formes diferents d'ensenyar les matèries del currículum però amb la finalitat de desenvolupar el pensament analític, el pensament creatiu i el pensament pràctic.

Pel que fa al pensament analític desenvoluparem i avaluarem les capacitats d'analitzar, jutjar, criticar, avaluar, comparar i contrastar. Quant al pensament creatiu ensenyarem i avaluarem la capacitat de descobrir, inventar, imaginar, fer hipòtesis... I per desenvolupar el pensament pràctic, utilitzarem i aplicarem els coneixements adquirits a la vida real.

En el context d'una situació d'ensenyament aprenentatge, també estaríem d'acord en una avaluació basada en les operacions de regulació metacognitives definides per Linda Allal ⁶ en tres fases. Una primera de control en la qual l'alumne/a diu el que sap sobre un objecte. Una segona de comparació d'allò que el subjecte sap i l'objecte que s'ha d'assolir. I una tercera d'ajustament, modificant o reorientant el procés de producció.

Les pràctiques avaluadores com a integrants dels processos d'aprenentatge ens obren perspectives interessants, ja que observant la reacció dels alumnes davant els *hints*⁷ podem veure com elaboren els seus processos de regulació metacognitiva, com saben ajustar les seves accions a la tasca proposada.

Conclusions

Amb aquest treball vam aconseguir fomentar el contacte actiu (reflexiu, lúdic i amb la implicació de l'alumnat) de cada aprenent amb la diversitat de les llengües (llengües distintes, properes, llunyanes, de gran difusió, menystingudes, minoritàries). Amb aquesta proposta es va afavorir l'interès pel que l'altre representa com a diferent: treballar la diversitat de llengües a l'aula amb materials que plantegin temes que es presenten amb contextos de diferents llengües possibilita que l'alumnat pugui valorar concretament les aportacions que des d'aquestes diferents perspectives li fan persones que té al seu voltant. A més si prenen consciència de la seva pròpia diversitat lingüística podrà desenvolupar unes representacions més positives del que suposa la llengua i la cultura pròpia i la dels altres.

També cal destacar el paper que la literatura pot exercir en el procés d'acollida lingüística i cultural. La literatura resulta útil per a l'aprenentatge lingüístic perquè engloba tot tipus de discursos, a la vegada que afavoreix la integració pel tipus de vincle afectiu que estableix entre els referents culturals que proporciona la ficció i l'adolescent. Tot això s'ha convertit, tot i que com una pinzellada, en un primer pas per crear un espai plurilingüe en què l'alumnat ha pogut experimentar en la diversitat lingüística.

⁶ "Avaluació formativa dels processos d'aprenentatge: El rol de les regulacions metacognitives", Articles, 109, Graó

⁷ Sobre la base de la teoria de Vigotski (1978) de la mediació social de l'aprenentatge, els *hints* serien preguntes que inciten a la reflexió i a afavorir els processos d'exploració i estructuració.